

HASUDER

AFETLERDE ÜREME SAğLIğI HİZMET SUNUMUNDA ULUSAL VE ULUSLARARASI İŞBİRLİKLERİ: ULUSLARARASI KURULUŞLAR, SİVİL TOPLUM VE KAMU SEMPOZYUMU

7 Haziran 2024

Anemon Otel İskenderun / Hatay

SONUÇ BİLDİRGESİ

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER) ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) Türkiye'nin üreme sağlığı alanında yürüttüğü, ABD Dış İşleri Bakanlığı Nüfus, Mülteciler ve Göç Ofisi (PRM) tarafından finansal olarak desteklenen proje kapsamında, 7 Haziran 2024 tarihinde İskenderun/Hatay'da **Afetlerde Üreme Sağlığı Hizmet Sunumunda İş Birlikleri: Uluslararası Kuruluşlar, Sivil Toplum ve Kamu Sempozyumu** düzenlenmiştir.

Sempozyumda, 6 Şubat 2023 depremleri sonrasında deprem illerinde, özellikle Hatay'da sahada cinsel sağlık ve üreme sağlığı (CSÜS) başta olmak üzere sağlık ve koruma alanlarında hizmet sunan sivil toplum kuruluşları (STK) ve kamu paydaşlarının bir araya geldiği bir platformda deneyimlerin paylaşılması, yapılanların, zorlukların ve yapılamayanların ortaya konulması ve bundan sonra yaşanabilecek afetlere hazırlıklı olma durumunun sağlanabilmesi için iş birliği ortamı oluşturulması amaçlanmıştır. Ayrıca sahada birlikte çalışan çeşitli meslek grubu temsilcileri, akademisyenler, kamu kuruluşu, STK ve uluslararası kuruluş temsilcileri bir araya gelmiş, deprem bölgesinde bir yılı aşkın süredir yapılan çalışmaların görünür hale gelmesi sağlanmıştır.

Sempozyuma Sivil Toplum Kuruluşları (HASUDER, SGDD-ASAM, SENED, TAPV, SGYD, Hatay Tabip Odası), Uluslararası Kuruluşlar (UNFPA, PRM, IOM) ve Kamu Kurum ve Kuruluşları (Hatay İl Sağlık Müdürlüğü, Hatay Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Hatay İlçe Sağlık Müdürlükleri, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Diğer deprem illerinde il ve ilçe sağlık müdürlükleri temsilcileri, Akademisyenler) temsilcileri katılmıştır.

Sempozyumda öne çıkan önemli konular aşağıda verilmiştir:

- Afetler ve acil durumlarda CSÜS hizmetlerine erişimde hak temelli yaklaşım esastır. Üreme hakları kapsamında kadınlara yönelik sunulması gereken hizmetler kapsamlı ve erişilebilir olmalıdır. Bu hizmetler, aile planlaması yöntemleri hakkında bilgi, bunlara ücretsiz veya uygun fiyatlı erişim,, riskli gebelikler, doğum öncesi ve sonrası bakım, cinsel sağlık eğitimi ve danışmanlığı, kısırlık tedavisi ve üreme sağlığı taramaları gibi temel sağlık hizmetlerini içermelidir. Kadınların üreme hakları konusunda bilinçlendirilmesi ve bu haklarını kullanırken herhangi bir ayrımcılık, baskı veya şiddetle karşılaşmaması için destek mekanizmaları da oluşturulmalıdır. Bu hizmetlerin gizlilik, güvenlik ve insan onuruna saygı çerçevesinde sunulması hayati öneme sahiptir.
- CSÜS hizmetlerinin sunumu afet sonrası dönemde genellikle geri planda kalmaktadır. Afet öncesi dönemde bu alanda hizmet açığı varsa, afet sonrası dönemde hizmet açığı daha da derinleşmektedir. Afet sonrası dönemde özellikle dezavantajlı gruplar için hizmetlere erişim güçleşmekte, gecikmekte, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlara (CYBE) bağlı anne ve bebek ölümlerinde artışlar gözlenebilmektedir. Afet sonrası dönemde sağlık hizmetlerinde, özellikle birinci basamak sağlık hizmetlerinin koruyucu sağlık hizmetleri ve üreme sağlığı alanlarında devam etmesi önemlidir.

HASUDER

AFETLERDE ÜREME SAĞLIĞI HİZMET SUNUMUNDA ULUSAL VE ULUSLARARASI İŞBİRLİKLERİ: ULUSLARARASI KURULUŞLAR, SİVİL TOPLUM VE KAMU SEMPOZYUMU

7 Haziran 2024

Anemon Otel İskenderun / Hatay

- CSÜS hizmetleri afet sonrası dönemde hızla planlanmalı ve hizmet sunumu en kısa sürede başlamalıdır.
- Afetlerde sağlık hizmeti planlamaları çoğunlukla ikinci basamak üzerinden yapılmakta, aile hekimliği birimlerinin ve aile sağlığı merkezlerinin görevleri belirsiz kalmaktadır. Afetin akut döneminde ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetlerinin önemi açık olmakla birlikte, en kısa sürede salgın hastalıkların kontrolü, kadın, çocuk, yaşlı ve engelli bireylerin sağlığı, cinsel sağlık ve üreme sağlığı, çevre sağlığı gibi alanların güçlendirilmesi için aile hekimliği birimlerinin afetlerde görev, yetki ve sorumluluklarının planlanması gerekmektedir.
- Afet anında ve sonrasında daha organize ve etkili hizmet sunulması için aile hekimliği birimlerinin depreme dayanıklı binalarda hizmet vermeleri ve afetlerdeki görev ve sorumluluklarının tanımlanması sağlanmalıdır.
- İl Halk Sağlığı Başkanlıkları ve İlçe Sağlık Müdürlüklerinde özellikle üreme sağlığı, çocuk sağlığı, yaşlı sağlığı, kanser taramaları gibi koruyucu sağlık hizmetleri başta olmak üzere halk sağlığı hizmetleri güçlendirilmelidir.
- Deprem bölgesinde çalışan sağlık insan gücünün niceliksel ve niteliksel açılardan desteklenmesi, eğitilmesi ve motivasyonunun artırılması gerekmektedir.
- Sağlık kurumları başta olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşlarının hazırlıklı olunması adına Afet ve Acil Durum Planlarının uygulanabilirlikleri açısından gözden geçirilmesi gerekmektedir.
- Afetlerde tüm paydaşların, farklı kurum ve kuruluşların sektörler arası iş birliği, iletişim ve koordinasyon içinde bir arada çalışması halk sağlığı hizmetlerinin etkinliğini ve kapsayıcılığını artıracaktır. Bu nedenle bu çok sektörlü iletişim afet öncesi dönemde güçlendirilmelidir.
- Afet bölgesinde kamu kurumlarının ve sivil toplum kuruluşlarının hem kendi içlerinde hem de birbirleri ile olan iletişimin ve iş birliğinin güçlendirilmesi gereklidir. Bunun için iletişim rehberlerinin oluşturulması yararlı olacaktır.
- Afet dönemlerinde kamu kurumları sivil toplum ile iş birliğine açık olmalı, iş birliğini artıracak ve kolaylaştıracak düzenlemeler yapılmalı, bu tür kriz dönemlerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde çok sektörlü çalışmanın bir zorunluluk olduğu unutulmamalıdır.
- Afetlerde göçünün yüksek olduğu, özellikle sağlık altyapısı ve sağlık insan gücü daha yetersiz olan komşu illerde, sağlık altyapısının yetersiz kaldığı görülmüştür. Komşu illerde afetzedelerin barınmasına sağlanmasına, nüfus hareketliliğinin takip edilmesine ve afetzedelere uygulanacak sağlık hizmetlerine yönelik planlamanın yapılması gerekmektedir.

Saygılarımızla,

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU